

FUGA D'AMOR, 2018

FUGA D'AMOR, 2018 és un projecte de Jesús Palomino seleccionat en la convocatòria Cultura Resident 2017 de la Direcció General de Cultura i Patrimoni de la Generalitat Valenciana i del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana en col·laboració amb el Centre del Carme Cultura Contemporània de València, el Centro de Cultura Islàmica de Valencia i la Direcció General de Política Lingüística i gestió del Multilingüisme de la Generalitat Valenciana.

Coordinació del projecte: José Campos Alemany, Mar Dols Merle i Lidia Bonilla Alemany.

Assessorament filològic: Abdallah Abulaban.

Traducció al valencià: Pau Sanchis Ferrer.

Disseny de l'edició: Pascual Lucas.



GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i Esport

TOTS
A UNA
veu

CONSORCI
DE MUSEUS
DE LA
COMUNITAT
VALENCIANA

cccc

Centre del Carme
Cultura Contemporània



SEMPRE
TEUA

La teua llengua

MAHMOUD DARWISH

FADWA TUQAN

ADONIS

ETEL ADNAN

NIZAR QABBANI

NAZIK AL MALAIKA

ABDUL AL BAYYATI

ANDRÉE CHEDID

SALMA ALJAYUSI

SOUAD AL SABAH

FATIMA NAOOT

MAHMOUD DARWISH

(Al-Birwa, Palestina. 1941 – Houston, Texas. 2008)

Fragment inicial del poemari *Estat de setge*, 2002.

Ací, a la falda dels turons, davant del Sol ponent
i la gola del temps,
vora els horts d'ombres escapçades,
fem el que fan els presoners,
fem el que fan els aturats:
alimentem l'esperança.

Un país preparat per a l'alba.
La nostra obsessió per la victòria
ens ha embadocat,
no hi ha nit en la nostra nit resplendent per l'artilleria;
l'enemic vetla,
l'enemic ens enllumena el soterrani fosc.

Ací, rere els versos de Job, esperem a ningú.

Ací no hi ha jo,
ací Adam recorda la seua argila...

Aquest setge durarà fins que ensenyem a l'enemic
algun poema de la yahiliya.*

De plom, el cel de migdia,
taronja, el de la nit. Els cors
romanen neutrals, com les roses a la bardissa.

Sota el setge, la vida esdevé temps:
memòria del principi,
oblit del final.

* Yahiliya: tradició poètica i cultural anterior a l'arribada del profeta Mahoma.

La vida.
la vida plena,
la vida a mitges,
acull una estrella propera,
fora del temps,
i un núvol migrant
fora de l'espai.
I ací la vida
es pregunta:
¿com tornar-los la vida?

A punt de morir, ell diu:
ja no em queda res que puga perdre,
lliure soc a tocar de la meua llibertat,
tinc el demà a la meua mà...
Prompte m'endinsaré en la meua vida,
naixeré lliure, sense pares,
i m'anomenaré amb lletres de lapislàtzuli...

Ací, als cims del fum, a l'escala de casa,
no hi ha temps per al temps,
fem el que fan els que s'elevan cap a Déu:
oblidem el dolor.

El dolor;
que la senyora de la casa no estenga la bugada
de matí, que es conforme amb rentar aquesta bandera.

No hi ha cap eco homèric, ací.
Els mites toquen a la porta quan els necessitem.
No hi ha cap eco homèric...
Ací un general excava en cerca d'un Estat adormit
sota les ruïnes d'una Troia imminent.

Els soldats calculen la distància entre l'ésser
i el no-res
amb la mira del tanc.

Calculem la distància entre el propi cos
i les bombes... amb un sisé sentit.

Vosaltres, els apostats al llindar, passeu,
preneu amb nosaltres un café àrab
—tal volta us sentireu éssers humans com nosaltres—.
Vosaltres, els apostats als llindars de les cases,
fugiu dels nostres matins,
necessitem creure'ns
éssers humans com vosaltres.

Trobem temps per passar l'estona:
juguem a dames, fullegem notícies nostres
en diaris de l'ahir ferit,
i llegim a l'horòscop: aquest any
dos mil dos la càmera somriurà
als nascuts sota el signe de Setge.

Sempre que l'ahir em visita,
li dic: la nostra cita no és avui, ves-te'n
i torna demà.

Burleta, em va dir un escriptor:
d'haver sabut el final des del principi,
no m'hauria esforçat tant amb la llengua.

Cada mort,
encara que esperada,
és la primera.
¿Com he de veure
la lluna adormida
en cada pedra?

Pense, impotent:
¿en què pensava qui, com jo, era allí, al cim del turó,
fa tres mil anys, en aquest instant fugaç?
Em fa mal la idea,
i la memòria s'esmola (...)

FADWA TUQAN

(Nablus, Palestina. 1917– Nablus, Palestina. 2003)

La roca

Del poemari *Vaig trobar-ho*, 1957.

Mira com m'han lligat
aquella roca negra al pit
amb les cadenes del destí arrogant,
amb les cadenes del temps absurd.

Mira com m'aixafa
els fruits i les flors,
m'esculpeix amb el temps
i em destrueix amb la vida.
Deixa'm! No la podem vèncer.
Les cadenes de la meua presó
no es rompran.

Romandrà sola
mentre el destí siga la meua presó.
Deixa'm
romandre aix :
sense llum,
futur
ni esperança.
De la roca negra no puc fugir
ni amagar-me.

treure'-me'n el pes
del pit,
oblidant-me'n.
Com he penetrat al cor de la vida
i he resseguit cada direcció!

M'he divertit,
he cantat
en les fonts de la joventut.
Dona'm la meua copa
i beur  amb  nsia
fins a absentar-me del joiós món
que m'ha decebut tant.

A la seua falda hi ha el meu dolor
i la meua desgràcia.
He fugit del món
dels meus sentiments
i he dansat amb
l'agilitat dels ocells
i una rialla folla. Després, des de
les profunditats de la meua desesperació,
una crida em sacseja l'esperit
i en secret amenaça:
*"No escaparàs,
soc ací.
Ni hi ha escapatòria
ni recer."*

L'ombra de la roca negra traça
figures malgirbades.
En va intente retirar-la,
en va pretenc fugir.
No hi ha escapatòria.

He explorat tant la terra
de la desgràcia!
He aspirat l'elixir del consol,
misèria dels presoners del jo.
Presoners del destí.

He penetrat entre la gent,
on hi ha les tragèdies
i les llàgrimes,
on els fuets xiulen i cauen
sobre les raderes humanes,
sobre les esquenes nues
i els colls humiliats,
on els dòcils esclaus
fugen en grups
ofegant-se en llàgrimes,
sang,
suor.

Vaig continuar: vaig buscar consol
per a la desgràcia
però no hi ha escapatòria.

La maledicció de la roca negra
va nàixer amb mi
per ser el meu patiment.
Muda,
enganxada a mi,
la seua ombra segueix les passes de la meua vida.

Mira com s'ha instal·lat
amb la seua arrogància
al meu pit.
Deixa'm!
No podem vèncer-la.
Les cadenes de la meua presó
no es rompran.
El meu esperit romandrà
tancat
i jo seguiré sola
en la lluita.
Sola
amb l'intens dolor,
amb el temps,
amb el destí.
Sola
amb aquesta roca negra
aixafant-me.
No hi ha escapatòria.

ADONIS

(Al-Qassabin, Síria. 1930)

Desert

Fragment del poemari *El llibre del setge*, 1985.

1

Les ciutats es desfan

i la terra és una locomotora plena de pols.

Només el poeta sap emparellar-se amb aquest espai.

2

No hi ha camí cap a casa, cap aquest estat de setge,

els carrers són cementeris.

Des de lluny, sobre sa casa,

una lluna entotsolada penja

dels fils de la pols.

3

Vaig dir: "Aquest és el camí a ma casa". Va respondre: "No, no passaràs", i em va apuntar amb el fusell...

Entesos. Tinc amics en tots els barris,
i totes les cases del món.

4

Camins de sang.
Els evocava un nen
i l'amic li xiuxiuejava:
Al cel només hi ha
forats anomenats estels...

5

Trobaren gent en sacs:
el primer sense cap
el segon sense mans ni llengua
el tercer escanyat
i la resta sense forma i sense nom.
—T'has tornat boig? Per favor,
no parles mai d'això.

6

Una pàgina d'un llibre
on apareixen les bombes,
apareixen les profecies i els proverbis passatgers,
apareixen els mihrabs, una catifa de lletres,
cauen, un fil rere l'altre,
sobre el rostre de la ciutat
des de les agulles del record.

7

Del vi de la palmera a la calma dels deserts...
a un matí que passa de contraban les seues entranyes
i dorm sobre el cadàver dels rebels...
carrers, camions per a soldats i grups...
ombres, homes i dones...
bombes carregades de pregàries,
de fidels i d'heretges,
un ferro que supura ferro
i dessagna la carn,
camps nostàlgics de blat,
herba i llauradors,
fortaleses que encerclen els nostres cossos
i ens vessen foscor a sobre;

la mitologia dels morts
que anuncia la vida i la guia...
una paraula que és alhora
víctima, sacrifici i tots els botxins...
tenebres, tenebres, tenebres...
Respire, palpe el meu cos, em busque,
et busque, el busque a ell i als altres.

8

Penge la meua mort
entre el rostre i aquesta paraula: l'hemorràgia...

Pronuncia el seu nom,
digues: he dibuixat el seu rostre.

Estira els braços cap a ell,
somriu.

Digues: una vegada vaig saber què era l'alegria,
una vegada vaig saber què era la tristesa.

Veuràs
que ací no hi ha pàtria...

La mort ha canviat la forma de la ciutat.

Aquesta pedra és el cap d'un nen

i aquest fum és un sospir humà.

9

Conversaren amb ella,

allargaren la vetllada.

Ella asseu la nit a la seua falda

i tornen els seus dies

en fulls vells.

Guarda les últimes imatges

als seus plecs.

Ella remou la seua arena,

en un oceà d'espurnes,

i sobre el seu cos

hi ha un camp de gemecs humans.

Llabor a llavor s'escampa en la nostra terra

i es conserva el secret d'aquesta sang.

Oh, camps! Mengeu-vos els nostres mites.

Parlaré d'un perfum a les estacions

i d'un llamp a l'espai.

10

Plaça de la torre:

figura que xiuxiueja els seus secrets
als ponts trencats...

Plaça de la torre:

un record que busca el seu estat
en la pols i el foc...

Plaça de la torre:

deserts oberts
que els vents destrien i arrossequen...

Plaça de la torre:

màgia que veu cadàvers que es mouen.
Les seues vores són als carrerons,
les seues siluetes són als carrerons
i s'escolten els seus gemecs.

Plaça de la torre:

Orient i Occident,
els patíbuls bastits,
màrtirs i testaments.

Plaça de la torre:

un grup de caravanes,

fel, llet i almesc.

Les espècies inauguren el festival.

Plaça de la torre:

grup de caravanes,

tro, explosió i llamp,

i els remolins inauguren el festival.

Plaça de la torre.

He escrit la història d'aquesta època

amb el nom d'aquest lloc.

ETEL ADNAN

(Beirut, Líban. 1925)

Aquell cel que no existeix

Primer himne

1

No hi ha granotes
en aquest cel ample

no hi ha missatges.

No hi ha cel.

en aquest cervell

no hi ha paraules.

No hi ha cervell

en aquest cos

no hi ha lligam.

2

Els turons estan secs

l'or no fa créixer

l'herba.

Els lleons i els elefants

són morts.

Fa ja tant de temps

que la meua memòria

és terra cremada?

Hi ha sequera

a l'esperit

i al terra.

3

Els meus veïns tenen els ulls

ben blancs,

jo m'he cremat les mans

en tocar els seus cotxes.

Les cultures del món ens arriben

amb les notícies

la carn del supermercat

està buida de sang.

4

Els van matar un home
amb un bat de beisbol.

"Ai!" va dir la policia,
"és un joc ben roí!"

5

Ningú coneix tota la bellesa de Califòrnia
tant com jo.

És una deessa despullada, de roba,
de les seues mines,
amb aroma de gasolina,
però ella recorda...
tot el que qualsevol oblida.

6

Parlen de llibertat,
Crien gats per alimentar
gossos
i maten balenes
per donar aliment als gats.
I ploren per la Xina
perquè ja no hi ha
indis
per ací.

7

Soc una dona.
Soc la mare terra?
Soc la meitat de l'univers.
¿Alguna vegada seré un ésser complet?
Soc el silenci que m'envolta
i el jardí devastat
més efímer que un núvol.
Soc un punt.

Segon himne

1

Quan estem a punt d' enamorar-nos,
en aquella dispersió,
i la refracció,
el temps ja no es valora
en relació amb el cos.
I el vent bufa
a frec de la tardor.
Sempre hi ha sang
sobre alguns camins
i l'amistat perversa de la mort.

2

Hi ha soroll
als nostres cors
de moviment de mareas.
Una respiració intermitent
als músculs tensos.
Dolor a les articulacions
i a les arrugues.

3

Descriu el cos

si pots.

I descobriràs com l'estranyesa de la teua ànima

perquè la matèria és

la nostra possessió personal.

4

Heus ací el meteor:

una imatge de la mort.

Una llum que s'esborra

llunys dels seus orígens.

5

Amprem les ombres

sota les quals dorm l'oceà pacífic.

El seu aïllament està fet de formes

grises: en busca les metàfores

a l'electrònica, i no viu

sinó en la pal·lidesa dels símbols.

6

Ella, en l'himne rosat
d'una cambra, un amor
desolat, i el temps perdut
dels arbres...

7

La televisió roman
a la vora del bosc de monstres
i no entra a l'essència sagrada
del present.

8

El temps s'ha cremat
per això ens quedem
en la dolçor nua dels núvols
retinguts pel viatge nocturn.

NIZAR QABBANI

(Damasc, Síria. 1923 – Londres, Regne Unit. 1998)

L'amor no para davant el llum roig

Del llibre *L'amor no para davant el llum roig*, 1986.

1

No penses mai: el llum està en roig,
no parles amb ningú: el llum està en roig,
no discutisques sobre textos jurídics,

ni sobre gramàtica,

morfologia,

poesia

o prosa:

l'intel·lecte és malvat, repugnant, menyspreable...

2

No abandones

el teu galliner lacrat: el llum està en roig,

no estimes ni dona ni rata:

el llum de l'amor està en roig,

no cohabites amb paret, pedra o seient:

la llum del sexe està en roig.

Continua en la clandestinitat,
i no reveles les teues decisions ni a les mosques,
continua essent analfabet,
i no formes part de l'adulteri ni de l'escriptura:
en el nostre temps, l'adulteri
és menys greu que el crim de l'escriptura.

3

No penses en els ocells del país
ni en els arbres, rius i notícies del país.
No penses en els que usurpen el sol del país:
l'espasa de l'opressió caurà sobre tu demà
als titulars del diari,
als peus del poema
i al solatge del teu café.
No dormes en braços de la teua muller...
a l'alba, els teus visitants seran sota el sofà.

4

No lliges llibres de crítica ni de filosofia:
a l'alba, els teus visitants
s'infiltraran, com corcs, en tots els prestatges de la teua biblioteca.
Continua al teu barril ple de formigues, mosquits i fem,
continua penjat pels peus fins el dia del Judici,

continua penjat per la veu fins el dia del Judici,
continua penjat per l'intel·lecte fins el dia del Judici;
continua al teu barril per no veure
el rostre d'aquesta nació violada.

5

Si intentes veure el sultà,
la seua esposa,
el seu sogre,
o el seu gos, responsable de la seguretat nacional,
que menja peix, pomes, nens
i també carn humana,
trobaràs el llum roig.

6

Si un dia intentes llegir
el part meteorològic, les esqueles de difunts o la secció de successos,
trobaràs el llum roig.
Si intentes preguntar el preu del medicament contra l'asma,
de les sabates dels xiquets
o de les tomates,
trobaràs el llum roig.
si un dia intentes llegir
la pàgina del zodíac

per conèixer la teua sort abans del petroli
i després del petroli,
o per conèixer quin és el teu número en els batallons de les bèsties,
trobaràs el llum roig.

7

Si intentes

buscar una casa de cartó que t'allotge,
una senyora —de les restes de la guerra— que et vulga consolar
o uns pits trencats
i una vella nevera,
trobaràs el llum roig.

Si intentes preguntar al teu professor en classe: ¿per què
es distreuen els àrabs d'ara amb les notícies de les derrotes?
¿Per què els àrabs d'ara són de vidre que es trenca sobre el vidre?
Trobaràs el llum roig.

8

No viatges amb passaport àrab,
no viatges de nou a Europa:
Europa, ja ho saps, vessa de necis.
Rebutjat,
sospitós,
expulsat de tots els mapes,

gall ferit al seu orgull,
mort sense combat,
degollat sense sang...
No viatges per terres de Déu:
a Déu no li agrada trobar-se amb covards.

9

No viatges amb passaport àrab,
espera com una rata en tots els aeroports:
el llum està en roig.
No digues en àrab clàssic:
soc Marwan,
Adnan
o Sahban
a la venedora rossa de Harrods:
el nom no vol dir res per a ella
i la teua història, senyor meu, és una història falsa.

10

No presumisques de les teues victòries al Lido,
Susanne,
Jasmine,
Colette
i milers de franceses que mai han llegit
la història de Zayr i Antara.

Amic:

el teu aspecte és còmic en la nit de París.

Torna immediatament a l'hotel:

el llum està en roig.

11

No viatges

amb passaport àrab pels barris àrabs:

et mataran per una piastra

i, famolencs, et devoraran per la nit.

No sigues hoste de Hatim Tai:

és un mentider

i un estafador.

No et deixes enganyar per milers d'esclaves

i cofres d'or.

12

Amic:

no vages sol de nit

entre els ullals dels àrabs;

la teua estança es redueix a ta casa,

el teu poble ignora el teu llinatge.

Amic:

que Déu tinga pietat dels àrabs.

NAZIK AL MALAIKA

(Bagdad, Iraq. 1922 – El Caire, Egipte. 2007)

El pas del tren

Del poemari *Estelles i cendres*, 1949.

La nit, extensió del silenci en la distància
no la interromp res llevat del so apàtic
de coloms extraviats i d'un gos que lladra a les estrelles
llunyanes
les hores nècies consumeixen el matí,
el tren va passar
en alguna direcció
les rodes filaven l'esperança del dia.
Per això... el tren va passar.

Va passar el tren i es va perdre en el cor del desert
i sola, pregunte a la nit fugitiva
quan tornarà el meu poeta
quan el durà el tren.
El vigilant veu com passa...

i no li importa... com els altres
ell i la seua llanterna examinen els viatgers
i jo estic desitjant que arribe el tren
continue esperant...

Elegia d'una dona sense valor

Imatges d'un carreró de Bagdad

Del poemari *L'interior de l'onada*, 1949.

Va marxar sense que empal·lidira cap galta

ni tremolara cap llavi

les portes no sentiren la història que contaren de la seua mort.

No es va apujar la cortina d'una finestra

ni es va vessar la tristesa

les mirades fixes veieren desaparèixer el taüt

només les restes d'un esquelet van fer tremolar la seua memòria

una notícia errant als carrerons que no trobava recer

es va refugiar en l'oblit d'algun forat

i la lluna va plorar la seua pena

La nit se'n va anar indiferent, el matí

va portar la llum, la veu de la venedora de llet, el dejú,

el miol famèlic d'un gat famolenc

i la discussió dels venedors; amb l'amargor,

amb la claveguera d'aigua bruta pel carrer, amb les olors

va ser abandonada per les portes dels terrats, sense amics,

gairebé a un oblit pregon.

Què diu el riu?

Del poemari *L'interior de l'onada*.

Què diu el riu?

Històries

que filen una dansa a la llum de la lluna

d'un amor delicat,

de la palmera inclinada,

de la flama del llum que alimenta la foscor.

Què diu el riu?

No preguntes.

Deixa l'embolcall del secret profundament dens.

Si l'assutzena descobrira el misteri

no tindria sentit el seu aroma tènue.

Cant a la vida

Del poemari *L'arbre de la lluna*, 1967.

Si demà preguntaren pel nostre amor

Serem pols i records

Els caminants respondran

Que travessem aquesta vida

I cridats pel desig i el turment

Com els nostres pares, vam ser cendres

I el temps va esborrar els nostres vestigis

I la boira que dilueix la mort.

Qui dirà que vam beure la dolçor

Fins a l'embriaguesa

Que vam posseir la llum de les estrelles

L'alba i l'engany

Que les galtes de la brisa van ser

Un coixí per al nostre cansament

Que vam abandonar la nostra història

Dins el vent i el somni.

Viatge

Traducció lliure del poema "Viatge" del poeta anglés Rupert Brooke

(Del poemari *L'arbre de la lluna*)

Quan vaig baixar de la gran Tunis

es va esmicolar el meu cor.

Després vaig poder entre les palmeres de Basra

enganxar trosset a trosset el meu cor.

En Damasc tornà a trencar-se

i em va ensenyar que era inútil.

Ací en la terra d'Egipte apreng

que no cicatritza allò que s'ha trencat.

ABDUL AL BAYYATI

(Bagdad, Iraq. 1926 – Damasc, Síria. 1999)

Amor sota la pluja

Del poemari *La lluna de Shiraz*, 1975.

1

Waterloo va ser el principi.

Tots els ponts del món

ho anunciaven, abraçant-los, per veure:

dos estranys que es troben

sota una columna de llum,

somriuen de peu, i assenyalen,

cap als esclats del llamp,

el brogit dels núvols i els trons.

Esperen i somriuen.

El seu esguard demana: "*Qui ets tu?*"

Ell respon: "*No ho sé*".

Ella s'hi apropa i

hi recolza la mà,

caminen l'un vora l'altre

fins a l'alba

ella cantava com una nena,

saltant de bassal en bassal,

corrent ací i allà.

Londres sospirava profundament

a l'alba.

El paviment humit es reflectia als seus ulls

oculta entre les fulles dels arbres.

Ell va respondre: "*No ho sé*".

Ella va dir: "*Et veuré demà*".

L'abraçà, li va besar els ulls

sota la pluja

com gebre nocturn,

de tendresa, es desfeien entre besos.

2

Ell la va abraçar de nou

sota el cel fosc i nu de l'alba

es van separar.

3

Per dins, ploraven

els anys de la seua infantesa fràgil i llunyana.

4

Durant anys ell la veia en somnis.

Si es despertava

o si la cridava

la seua imatge s'escapava.

Amb la febre de l'enamorat

la va buscar pertot

i la va trobar

als ulls de cada dona, de cada ciutat

oculta en cada flor

en les enceses fulles del llimoner

corrent descalça sota la pluja,

cridant-lo: "*Vine, segueix-me*".

Alienat va resseguir

plorant els anys de l'exili

la tortura de la seua cerca inútil

i el seu vagareig sense fi.

5

Dins seu es lliurava una batalla

entre les dones que adorava:

la primera estimada va morir abans de l'amor,

la segona després de l'amor,

una altra enmig,

i l'última va baixar els enderrocs.

6

La venjança dels morts és
el terratrèmol.

7

Aquell "*Vine, segueix-me*", va romandre
com una ferida oberta
com un anhel mortal
en la despullada carn dels anys
i en la sang dels amor anihilats.

8

La veia en cada viatge
en cada ciutat sobre la terra
entre la gent
la cridava amb tots els noms.

9

Però s'amagava
en les fulles de la llimera
en les flors del pomer.

10

Waterloo va ser el principi,
tots els ponts del món van anunciar
la trobada de dos estranys.

11

Es trobaren sota la columna de llum,
somrient, de peu, assenyalaven
les llampades del raig
i l'esclat dels núvols i els trons
s'abraçaven.

12

Dins seu, ell practicava la seua màgia negra:
"Vindrà o no vindrà? Qui ho sap?"
Desesperació.

13

Aguantava una nina de cera a les mans
i la perforava amb una agulla de foc
li deia: *"Estima'm"*.
I els seus ulls encesos
per la llampada de la tristesa
s'elevaven des del cor de la tragèdia.

14

Pàl·lida com una rosa sota la columna de llum.

Ella havia arribat prompte

vestida amb un impermeable blau

la va besar als llavis

passejaren

ella va dir: "*Correm*".

I rient, van entrar en un bar, van demanar dues copes

ella es va apropar i va recolzar-hi la mà.

Els seus ulls deien: "*Estima'm*".

I van caure en el somni:

es veien l'un a l'altre en una altra terra

cremats pel sol del desert

somrient van tornar del país del somni.

Ell li va ensenyar la fotografia vestit amb roba de beduí

ella va preguntar: "*Qui eres?*"

Ell va respondre: "*No ho sé*".

Era un desert roig

que s'estenia fins només Déu sap on

per cobrir el mapa de totes les coses.

15

La va abraçar, li va besar els ulls.

Londres sospirava profundament

oculta entre les fulles dels arbres.

L'alba

reflectia el paviment mullat als seus ulls.

16

Ella va dir: *"Aisha és el meu nom.*

El meu pare va ser un rei llegendari

el regne del qual va ser assolat per un terratrèmol

en el tercer mil·lenni abans de Crist".

El diàleg de les pedres

Del poemari *El jardí d'Aisha*, 1989.

Una pedra li deia a una altra pedra:

*"No soc feliç en la paret d'aquest mur
el meu lloc és al palau del sultà".*

l'altra va respondre:

*"Estàs sentenciada a mort
ja siga ací o al palau,
demà aquest lloc serà destruït
igual que el teu mur
sota la mà dels homes del sultà
que repetiran el vell joc des del principi
per poder canviar-se així màscares".*

ANDRÉE CHEDID

(El Caire, Egipte. 1920 – Paris, França. 2011)

Arbres

Del poemari *Textos per a una figura*, 1949.

Conec arbres

estriats pel cos a cos amb el vent.

I altres que a les capçades els ressonen

les històries de la brisa.

Conec arbres solitaris que a peu dret

desafien el terra renegat

i altres que romanen fermes

al voltant d'una casa gris.

Conec arbres

que s'humilien vora les aigües

per amor de la seua imatge.

I altres que belluguen les cabelleres arrogants

al sol.

Conec arbres
testimonis de naixements massa antics
que encara afermen les arrels.

Conec altres arbres que expiren
per un frec d'ala
i d'altres infructuosos que no són més
que fulles.

Tots ells han viscut massa
en la terra dels homes.

El combat lliurat

Del poemari *País doble*, 1965.

Vaig recomprar la nit
amb una moneda d'or
amb un gall
colpejat en la cresta.

Vaig agranar la nit
amb vistes a l'alba
amb un eixam de somnis
la vaig inquietar.

Vaig escoltar la nit
per aconseguir-ne les platges,
fins i tot vaig tallar la pedra de la pissarra
amb el crit.

Però, la nit és la nit,
i en la nit roman
la seua part del dia,
encara en la seua nit.

L'Altre

(Del poemari *País doble*, 1965)

“Jo és un altre”

Arthur Rimbaud

A força d'escriure'm
em descobrisc una mica.
Busque l'Altre
veig en la distància
la dona que vaig ser.
En discernisc les gestes,
llisque entre els seus defectes
i m'endinse en l'interior
d'una consciència esvanida.
Explore el seu esguard
així com les seues nits.
Rastrege i despulle un cel
sense resposta i sense veu.

Recórrec altres àmbits
invente el meu llenguatge
i m'evadisc en la poesia
estirada sobre la meua terra.
Em torne a contar en veu baixa
invencions i records.
A força d'escriure'm
em descobrisc una mica
i em retrobe amb l'Altre.

SALMA ALJAYUSI

(Salt, Jordània. 1926)

¿Què hi ha rere les fronteres?

¿Creuem les fronteres?

Hi hem creuat. ¿Saben els nostres amants

quantes oracions recitem?

¿I com han arribat els nostres anhels a la llum?

¿Quantes presses hem destruït en el nostre camí?

Creuem les fronteres cap a un món

on no dormen els amants.

I travessem les tanques de la nostra font somiadora

on el nostre plaer era la satisfacció i la tranquil·litat.

I entrem en la font de foc,

va morir la innocència dels nostres somnis

i ens van governar els noctàmbuls.

Oh, fervor de la migració!

En el viatge de l'anhel, creuem l'impossible fins a tu,

passem sobre un món fosc i inexpert,

en què fins i tot les algues fan ombres llargues.

Oh! ¿Què trobem rere la frontera?

Ens va deixar els dits exhausts.
La tristesa despullava la flama.
i controlava els nostres secrets.
Va caure el teló.
Corre cap als vents amb les nostres notícies.

(Oh!, esclavitud de la llum, no em despulle,
estime la foscor deprimida,
i estime els racons feliços.
Preferisc una nit amb un amant,
i m'agrada exiliar-me entre la multitud
dins de la gran remor).

Oh!, no hi ha retorn, eres el rei de la migració,
un clot on vas estar, i una estàtua de sal, i metall.
La nuesa és el coratge d'un cor que estima.
Oh!, camina, el camí dels tranquils és difícil,
puja els esglaons de l'infern.

Si hi arribes,
brollarà a les teues passes el rierol.

¿Em coneixes?

S'enfonsa el meu vaixell en la mar, s'ofega i no el salve.

Gebre de la nit, ai!, s'acumula en ell.

No t'hi acostes!

Soc la mort que tapa

el fons de la profunditat.

No t'hi acostes!

Soc la mort que atemoreix,

soc la tristesa antiga, la tremolor de la por i la vergonya.

¿No em coneixes?

El gebre de la nit va enfonsar-m'hi les arrels,

va fer niu al fons del meu cor.

¿Qui et salvarà del meu fred?

¿T'estime? Ahir ens vam voler,

vam compartir la bogeria de la calidesa,

ens vam aventurar i ens vam fertilitzar

quan va acabar el temporal, em vaig trobar sola davant d'ell.

S'enfonsa el meu vaixell en la mar, s'ofega i no el salve,

el gebre del mar i els cims l'abracen i el pleguen.

He resistit tant la meua passió per enterrar les meues brases dins d'ell!

¿Què pretens d'una brasa morta?

¿No em coneixes?

Soc la mort sobre els cims, a les profunditats,
rente la bufetada de la vergonya,
soc la mort que estime.

Hi ha fantasmes a la plaça
i al carrer fantasmes, i al café
només hi visc jo.

Em vinclen els vents davant d'aquest món confús,
m'esgarra la puresa de la neu. ¿Em coneixes?
Soc l'única viva,
vaig morir ahir.

La boira de la nit m'embolcalla el cap amb el seu silenci,
em va afectar el soroll de l'oblit que cura la punyalada muda en mi.

La puresa de la mort m'inunda.

¿No em coneixes?

Soc mare, soc dona sense amor
i ahir vaig acabar la meua vergonya
sense cor, sense pàtria, sense llar.

Lluny de la meua protecció.

¿S'allarga la diàspora de les profunditats?

Compte amb descobrir els meus secrets,
hi veuràs el teu terror silent... al meu cor.

Amor del meu cor

Del poema: Amor del meu cor 3

Et vaig veure i vaig dir: ací està la passió.

Vaig dir: té la bellesa de la lluna plena

i ulls somiadors

i un coll com el coll d'un cérvol,

un maluc malalt (vaig desitjar plegar-lo amb l'amor),

pits com magranes

i cabells ondulats com la mar, l'amor me'n va donar els rínxols nadadors.

Amor del meu cor

Que dolç és l'amor!

T'has convertit en el meu rei,

mel i calidesa i rec permés.

Que dolç és l'amor!

I no ho sabia... L'amor sedueix i encega.

SOUAD AL SABAH

(Kuwait, 1942)

Dona 2000

Podria,
com totes les dones de la terra
haver flirtejat amb l'espill.

Podria,
haver pres café dins l'escalfor del meu llit
i xarrar per telèfon
sense notar els dies... i les hores.

Podria haver-me posat guapa...
maquillant-me els ulls, malcriant-me...
torrant-me al sol
i ballant sobre les onades com totes les sirenes.

Podria

haver-me transformat i abillar-me

amb turqueses i safirs

i balandrejar com les reines.

Podria

no haver fet res,

no haver llegit res,

no haver escrit res

haver-me dedicat a la fama... i a la moda... i als viatges...

Podria

no haver rebutjat

no haver-me empenyat

no haver cridat a la cara a la tragèdia.

Podria

haver-me engolit les llàgrimes

i haver-me engolit la repressió

i haver-me adaptat com totes les captives.

Podria

haver evitat les preguntes de la història

i haver fugit de l'autotortura.

Podria

haver evitat el sospir de tots els tristos

i el crit de tots els oprimits

i la revolució de milers de morts...

Però vaig traïr les lleis de la dona

i vaig triar... lluitar amb les paraules.

La boja

Estic molt boja...

i vosaltres sou assenyats.

Jo m'escape del jardí de la raó

i vosaltres sou savis.

Els mesos d'estiu són vostres,

deixeu-me les fluctuacions de l'hivern...

Estic enamorada... i això no és cura.

I derrotada en el meu cos

com milions de dones.

I estic nerviosa...

si em bufes a l'orella

volaré com fum en l'aire.

Estic perduda com el peix perdut a l' ampla mar

¿Quan acabaràs el meu cercol...?

¿Qui va amagar a la butxaca del seu abric la clau de ma casa?

¿Qui entra en tots els meus dies?

Oh, amor meu,

marejada per l'amor,

cull-me. Per tots els profetes!

Estàs a l'àrtic...

i els meus anhels a l'equador.

Oh, amor meu:

estic en contra dels deu manaments...

i la història que tinc al darrere és de sang i arena...

Només soc de l'amor,

i no em pertany res més que l'amor.

La meua pàtria...

un conjunt de llimeres sobre el teu pit...

i la resta és tot absurd...

FATIMA NAOOT

(El Caire, Egipte. 1964)

El teu nom és Rachel Corrie*

Per descomptat
pintaves una rosa,
als apunts de la classe de matemàtiques
i feies gestos a la professora de tant en tant
com si seguies la lliçó.

I potser
et feies càrrec del fill dels veïns
en compte de fer les tasques d'història
perquè les xiques se'n riguen a l'aula
del teu quadern ple de cors i fletxes,
allà on s'explica la causa de la colonització francesa d'Egipte.
Vull dir:
les raons per eliminar Vietnam
i la inevitabilitat del segle americà.

I els teus cabells solts devien descansar
mentre esperaves un got de llet,
i el bes de la mare pel matí.
Somies en un nen d'ulls blaus,
que substituirà un dia el teu osset blanc.
Blau i blanc,
onades i bromera de mar.

¿Dos colors bonics?

En una flor del vestit d'una nena
i una ala d'un ocell a la vora del teu balcó,
i un cel i un núvol en un fullet de dibuix,
a l'àlbum de fotos,
i no en una bandera que pica els ulls d'un nen
amb sis cantons punxeguts
encara que continga
el nom d'un profeta.

Com les nenes somies
que el teu futur no serà.

De matí portes el sac de diners

I tornes una hora després de la botiga
amb una bossa d'api i pèsols.

No oblidaràs les escates grogues de dacsa que els encanten als nens.

Perols i culleres

i acrobàcies entre la cuina i la bugaderia,
i l'habitació dels nens ha d'estar ordenada
abans de les quatre,
—els teus nens que no vindran—
Mamà, hui hem eixit a perseguir granotes,
i demà les tallarem amb la ganiveta.
Quina llàstima, fill meu!
Mamà, és la lliçó d'anatomia
per saber què amaga dins l'estómac.

Alça't, amor meu,
ja has dormit prou.
Allí fora les xiques
van a la discoteca.
BUT MA, I WAS DREAMING!
Dorms molt, Rachel!
Alça't!
Però no aniré a la discoteca.
Mamà, ¿on és el meu passaport blau?
Vull parlar amb Déu!

Com totes nosaltres, filla,
et vas enamorar,
vas dialogar amb l'espill
i et vas avergonyir d'un punt roig del vestit.

Com totes nosaltres,
pintaves Cupido,
una fletxa i dos lletres,
i vas esperar el cavaller i el cavall,
com cada xica morena.
Volies dur talons alts
i calcetins transparents.
I et molestaven els llaços als cabells i la trena,
i com nosaltres —si t’hagueres tranquil·litzat—
tindries nens
i maleiries els absurds dels homes.
Eres com nosaltres,
però nosaltres no ens posem davant d’una excavadora
que ens aixafa
per parlar amb Déu
o per aturar un canó que vol segrestar un nen
del seu riure.

* Poema dedicat a Rachel Corrie (1979-2003), activista nord-americana membre de Moviment Mundial de Solidaritat. Rachel va viatjar a Palestina durant la segona Intifada on va ser assassinada per l’exèrcit israelí quan va intentar detenir una excavadora militar que estava demolint edificis civils palestins a la ciutat de Rafah.

Marca d'aigua

Tocaran les campanes
el primer de juny.

...

Hi ha bons motius
per escollir aquest dia,
el més important:
És
primer de juny.

...

És bonic, nena,
que sigues
"marca d'aigua"
sobre la superfície d'un núvol
que no veu el sol.

...

Després, que veges el món
des de lluny com una pel·lícula,
que no va amb tu:
l'heroi
de lleig destí
excita les fonts de l'alegria
en tu mateixa.

¿Per què?

Perquè tu no eres ell.

...

Encara que vesses una llàgrima,
o dues,
com requereix la situació,
aleshores
canviaràs de cadena amb el comandament:
compra per televisió.

...

Quan dringuen les copes,
el primer de juny,
no estigues trista, oh, bona nena,
ja has viscut
nits ben llargues sense maldecaps.
I no oblidés,
que Virginia Woolf estava més castigada que tu,
i la seua mort va ser més profunda.

...

Convertir-te en marca d'aigua,
vol dir
que el soroll del món no t'espantarà,
ni les factures,
ni l'home mentider que vas estimar.
Et venjarà d'ell
quan esdevinga solitari,
abans de ser arrestat per la policia
acusat de calvícia.

...

Quan esdevinga marca d'aigua
t'enyoraré amor meu
comptant els barbs
que ma mare em va plantar al front,
perquè els homes s'allunyaren de mi.

...

"Tu,
amor meu,
no t'assembles a les dones de Renoir!"
Això em va dir.

...

"D'acord.
Molt bé,
i tu tampoc, amor meu,
t'assembles a Crist".
Això li vaig dir.

...

Quan em muira,
el primer de juny,
segur que sabràs
que els periòdics que van ser engrogits,
van aconseguir l'embaràs il·legalment,
i donaren a llum els seus embrions
sota les rodes de l'avió militar
a l'aeroport d'Almaza,

on tothom està preparat per al perdó
i l'amputació de les orelles,
abans que atrapen
el sospir de l'empleat de càrrega.

Oh, pobra dona!

Mai tindrà una filla.

...

—*¿Per què tanques els ulls, amor meu?*

— *Per distingir entre el brogit de l'avió*

i el teu cabell esbullat

que creix una polzada

cada vegada que em menteixes.

